

Monikielinen ja kulttuurienvälinen vuorovaikutusosaaminen (Multilingual and intercultural communication competence, MICC) ©Movi, JYU

Lisätietoja ja lähteet:

- Kokkonen, L. & Natri, T. (2024). Framework for multilingual and intercultural communication competence: Bringing forward a pedagogical perspective and assessment for learning. *JYU Studies*. 19-44.
<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/96336>
- Movin Kansainvälisyysosaamisen ohjaus -työryhmä: teija.natri@jyu.fi ja lotta.o.kokkonen@jyu.fi

Monikielinen ja kulttuurienvälinen osaaminen on akateemisen asiantuntijuuden ytimessä. Se voidaan nähdä kansainvälistymisen edellytyksenä ja toisaalta tavoitteena. Kansainvälisyyttä puolestaan voidaan tarkastella organisaation tai yrityksen tasolla, mutta myös yksilön osaamisen näkökulmasta.

Meidän näkökulmastamme monikielinen ja kulttuurienvälinen vuorovaikutusosaaminen (MICC) on tehokasta ja tarkoituksenmukaista vuorovaikutusta, jossa käytetään kielellisiä ja semioottisia resursseja ja repertuaareja tilanteissa ja yhteyksissä, joissa kulttuurienvälisyydellä ja kulttuureilla on merkitystä vuorovaikutusosapuolten kannalta. MICC on tilanne- ja kontekstisidonnaista ja se kehittyy vuorovaikutuksessa jatkuvana ja dynaamisena prosessina.

Monikielinen ja kulttuurienvälinen osaaminen voidaan jakaa erilaisiin **osa-alueisiin** (motivaatio ja asenne, tiedot ja taidot), jotka kaikki omalta osaltaan vaikuttavat siihen, voidaanko **yksilön vuorovaikutusta pitää tehokkaana, tarkoituksenmukaisena ja eettisten arvojen mukaisena** kulloisessakin tilanteessa ja kontekstissa. Tehokkuudella viitataan siihen, että henkilö saavuttaa itselleen tai ryhmälle asetettuja tavoitteita vuorovaikutustilanteessa ja tarkoituksenmukaisuus puolestaan sitä, että tavoitteet saavutetaan tilanteeseen soveltuvalla tavalla, eri vuorovaikutusosapuolet ja konteksti huomioiden. Näiden lisäksi monikieliseen ja kulttuurienväliseen vuorovaikutusosaamiseen liittyy vahvasti **eettisyys**, jolla tarkoitetaan kykyä ja halua toimia yhteisten arvojen mukaisesti tavalla, joka ei loukkaa muita eikä aiheuta epäluottamusta.

Osaamisen eri osa-alueet ovat sidoksissa toisiinsa. Joskus voi olla vaikeaa erottaa, vaikuttaako vuorovaikutukseen motivaatio vai esimerkiksi jokin taitoihin liittyvä ilmiö tai seikka. Esimerkiksi motivaatio osallistua monikielisiin tilanteisiin on luonnollisesti riippuvainen henkilön aiemmasta kokemuksesta ja käytössä olevista kielellisistä resursseista.

Monikielinen ja kulttuurienvälinen vuorovaikutusosaaminen on prosessi ja sen ytimessä on ns. elinikäinen oppiminen - koskaan ei voi olla valmis ja täydellinen. Monikielinen ja kulttuurienvälinen osaaminen on myös **tilanteista ja kontekstisidonnaista**. Vaikka henkilö olisi kuinka hyvä ja taitava tietyssä tilanteessa, hän ei välttämättä ole sitä toisessa tilanteessa tai hänelle itselleen uudessa kontekstissa tai ympäristössä, jossa odotukset ja normit ovat erilaiset. Monikielisen ja kulttuurienvälisen vuorovaikutusosaamisen näkökulmasta osaaminen **todentuu vasta vuorovaikutuksessa muiden kanssa**. Osaamisen todentamiseen tarvitaan aina sekä oma että toisten tulkinta todellisessa vuorovaikutustilanteessa. Vaikka osaaminen tästä näkökulmasta nähdään vuorovaikutuksellisenä ilmiönä, vaikuttavat yksilön tiedot, taidot, motivaatio ja asenne siihen, pitävätkö muut vuorovaikutuksen osapuolet häntä osaavana vai eivät.

Alla oleva lista monikielisen ja kulttuurienvälisen osaamisen osa-alueista **ei ole kaiken kattava**, mutta se on koottu kulttuurienvälisen viestinnän ja kielitieteiden kirjallisuuden pohjalta, jossa kulttuurienvälisen viestinnän osaamista (usein puhutaan kompetenssista) ja monikielisyyteen liittyvää osaamista on tarkasteltu laajasti.

ASENNE JA MOTIVAATIO		
Elementti	Osaamistavoitteet	Reflektointikysymyksiä
Kunnioitus ja kiinnostus moninaisuutta kohtaan	- Suhtaudun avoimesti erilaisuuteen/moninaisuuteen - En halua arvottaa paremmaksi tai huonommaksi erilaisia tapoja, normeja ja arvoja - Olen kiinnostunut oppimaan kulttuureista ja niiden moninaisuudesta	- Mitä tunteita sinulle herää, kun koaatat ihmisen, joka puhuu eri kieltä äidinkielenään? / joka puhuu kieltä, jota itse et osaa kovin hyvin? - Mitä tunnet, kun toinen toimii jossakin tilanteessa täysin päinvastoin kuin sinä? - Millaisia ihmisiä tai ryhmiä huomaat arvostavasi vähemmän/enemmän? Miksi? - Millaisiin ihmisiin tai ryhmiin haluat tutustua tai et halua tutustua?
Empatia	- Olen halukas asettumaan toisten asemaan - Haluan eläytyä toisten kokemuksiin tieto- ja/tai tunnetasolla - Haluan ymmärtää toisten kokemuksia ja maailmankuvaa	- Onko sinulla halua ymmärtää erilaisia näkökulmia, arvoja ja normeja? Miksi? - Miten toivoisit sinua kohdeltavan tilanteessa, jossa toimit eri tavoin, tai arvosi ja näkökulmasi ovat erilaisia kuin muilla? - Miten haluaisit kohdella henkilöä, joka toimii eri tavoin, tai hänellä on erilaisia arvoja ja näkökulmia kuin sinulla? - Millaisen ihmisen asemaan sinun on vaikea asettua?
Motivaatio ja halu rakentaa vuorovaikutussuhteita ja olla vuorovaikutuksessa eri kulttuuritaustoista tulevien ihmisten kanssa ja/tai käyttää monipuolisesti kielellistä osaamistaan	- Olen motivoitunut ja haluan olla vuorovaikutuksessa eri taustoista tulevien ihmisten kanssa - Haluan ymmärtää eri tapoja luoda, kehittää ja ylläpitää vuorovaikutussuhteita - Olen motivoitunut rakentamaan ja ylläpitämään moninaisia sosiaalisia verkostoja	- Onko sinulla halua löytää uusia tapoja tutustua ihmisiin ja kehittää vuorovaikutussuhteitasi? Miten? - Millaisen merkityksen annat vuorovaikutussuhteille ja niiden muodostamille verkostoille? - Millaisiin ihmisiin sinun on helppo tutustua ja luoda suhteita? Miksi? - Millaisiin ihmisiin et oikeastaan halua tutustua? Miksi?
Joustavuus	- Haluan sopeuttaa viestintääni tilanteen, kontekstin ja osallistujien mukaisesti - Olen motivoitunut kyseenalaistamaan ennako-oletuksia, stereotyyppioita ja ennakkoluuloja - Haluan huomioida moninaisuutta ja välttää yleistyksiä - Haluan huomioida erilaisia monikielisyyden muotoja	- Oletko valmis muuttamaan toimintaasi, jos keskustelukumppanit toimivatkin tavalla, jota et osannut odottaa? - Oletko valmis mukauttamaan kielenkäyttöäsi tilanteen vaatimalla tavalla? Miten? - Miten toimit, jos huomaat jonkin ennako-oletuksesi vaikuttavan vuorovaikutukseesi? - Mitä ajattelet stereotyyppioista ja ennakkoluuloista? - Millaisissa tilanteissa sinulla on motivaatiota huomioida moninaisuutta ja erilaisia näkökulmia/mielipiteitä? - Millaisissa tilanteissa sinulla ei ole halua huomioida erilaisia näkökulmia/mielipiteitä?
Tietoisuus vuorovaikutukseen liittyvistä kulttuurisista tulkinnoista ja valta-asetelmista	- Tunnistan vuorovaikutuksessa ilmeneviä valta-asetelmia - Olen motivoitunut tarkastelemaan kriittisesti vuorovaikutuksessa ilmeneviä valta-asetelmia ja haluan toimia tasa-arvoa edistävästi	- Oletko kiinnittänyt huomioita siihen, miten valtarakenteet näkyvät vuorovaikutuksessa erilaisissa tilanteissa? Anna esimerkkejä tilanteista. - Haluaisitko toimia vuorovaikutustilanteissa niin, että ne olisivat mahdollisimman tasa-arvoisia? Miten toimit? - Miten valta näkyy vuorovaikutuksessa? Kenellä se on ja miksi?
Viestintävarmuus kulttuurisesti ja kielellisesti moninaisissa tilanteissa, konteksteissa ja suhteissa	- Suhtaudun positiivisesti ja koen varmuutta kulttuurienvälisissä ja monikielisissä konteksteissa ja vuorovaikutustilanteissa - Olen motivoitunut hallitsemaan epävarmuutta ja vähentämään (sekä muiden että omaa) epävarmuutta monikielisissä ja kulttuurienvälisissä tilanteissa ja konteksteissa.	- Koetko pärjääväsi monikulttuurisissa ja monikielisissä vuorovaikutustilanteissa? Miten? - Miten asennoidut epävarmuutta ja ahdistuneisuutta herättäviin tilanteisiin ja pystytkö hallitsemaan näitä tunteita jollain tavalla? - Miten sinun positiivinen/negatiivinen suhtautumisesi ja varmuutesi vuorovaikutustilanteissa näkyy? Miten se vaikuttaa muihin osallistujiin?
Suhtautuminen eri kielin ja kielellisiin repertuaareihin	Arvostan kielellistä osaamista, myös osittaista osaamista, tärkeänä osana vuorovaikutusta	- Mitä ajattelet kielitaidosta ja sen kehittämisestä osana omaa akateemista asiantuntijuuttasi? - Miten suhtaudut vuorovaikutuksessa henkilöihin, joilla on alkeiskielitaito? - Mitä arvostat kielitaidossa eniten: sanastollista tarkkuutta, kieliopillista virheettömyyttä, sujuvaa ääntämistä vai sitä että viesti välittyy? Miksi?

TIETO		
Elementti	Osaamistavoitteet	Reflektointikysymyksiä
Tietoa vuorovaikutuksesta, kielistä, monikielisuudesta ja kielien ja kulttuureihin liittyvistä erilaisista näkökulmista	- Ymmärrän, että kielet ja kulttuurit ovat dynaamisia ja vuorovaikutuksessa muovautuvia - Ymmärrän, että kulttuuriin, kulttuurienvälisyyteen, kielien ja niiden oppimiseen on erilaisia näkökulmia ja lähestymistapoja - Ymmärrän, kuinka kulttuurinen ja kielellinen identiteetti muovautuu	- Millaista tietoa sinulla on kielistä ja kielten ominaispiirteistä? - Millaista tietoa sinulle on kieltenoppimisesta? - Mitä tiedät monikielisuudesta? - Millaista tietoa sinulla on kulttuureista ja kulttuurienvälisyydestä? Millaisia eri näkökulmia kulttuuriin tai kulttuurienvälisyyteen tiedät? - Mitä kulttuuri tai kulttuurienvälisyys sinulle tarkoittaa? - Miten kieli ja kulttuuri ovat ilmenneet vuorovaikutuksessa jossain kokemassasi tilanteessa?
Tietoa ja ymmärrystä vallasta ja vallankäytöstä kulttuurienvälisessä ja monikielisessä vuorovaikutuksessa	- Ymmärrän, että kielitaidolla ja kielenkäytöllä on yhteys valtaan ja vallankäyttöön niin globaalisti, kuin paikallisestikin sekä yhteiskunnan toiminnassa että sosiaalisissa suhteissa - Olen tietoinen prioriteettien, etuoikeuksien, vallan ja ylpeydenaiheiden yhteydestä kulttuuriin ja kielellisiin identiteettineuvotteluihin	- Tunnistatko erilaisia kieleen ja kielenkäyttöön liittyviä valta-asetelmia? - Millaisissa tilanteissa sinulla on ollut enemmän tai vähemmän valtaa suhteessa muihin? Mistä tämä on voinut johtua? - Miten etuoikeudet tai ylpeydenaiheet mielestäsi näyttäytyvät vuorovaikutuksessa? Anna esimerkkejä.
Tietoisuutta oman identiteetin rakentumisesta ja siihen liittyvistä arvoista, normeista ja käyttäytymisestä	Olen tietoinen omasta identiteetistäni ja siihen liittyvistä arvoista, asenteista, normeista ja käyttäytymisestä	- Miten kuvailisit omaa identiteettiäsi ja miten kulttuurit ja kielet kytkeytyvät siihen? - Millaisia vuorovaikutukseen liittyviä arvoja, asenteita ja toimintamalleja sinulla on ja miten ne ovat muodostuneet? Miten ne ilmenevät omassa vuorovaikutussasi?
Tietoa toiseuden, kategorisoinnin ja stereotyyppien prosesseista ja niiden ilmenemisestä vuorovaikutuksessa	- Ymmärrän, mitä toiseudella, kategorisoinnilla, stereotyyppillä ja ennakkoluuloilla tarkoitetaan - Olen tietoinen, kuinka toiseus, kategorisointi, stereotypit ja ennakkoluulot ilmenevät vuorovaikutuksessa ja miten niitä voi haastaa - Tiedän, miten syrjintä voi vaikuttaa ihmisten kokemuksiin esimerkiksi hyväksytyksi tulemisesta, kuulumisesta ja minäpystyvyydestä	- Millaisia stereotyyppioita ja ennakkoluuloja sinulla on ja mistä ne ovat peräisin? - Miten stereotypit ja kategorisointi ovat ilmenneet jossain kokemassasi vuorovaikutustilanteessa? - Miten syrjintä ja stereotyyppioihin pohjaava vuorovaikutus vaikuttavat ihmisten väliseen vuorovaikutukseen ja kokemuksiin?
Tietoa voimakkaiden tunteiden, kuten epävarmuuden ja epätietoisuuden aiheuttajista vuorovaikutustilanteissa ja tietoa tunteiden hallinnan keinoista	- Ymmärrän, että uudet tilanteet ja kontekstit voivat herättää (voimakkaita) tunnereaktioita - Tiedän erilaisia strategioita, joiden avulla voin hallita ja käsitellä (voimakkaita) tunteita uusissa ja epävarmuutta herättävissä tilanteissa ja konteksteissa	- Miltä sinusta tuntuu tilanteessa, jossa et täysin ymmärrä mitä tapahtuu, mitä vuorovaikutuksen osapuolet tarkoittavat, tai että ymmärtävätkö he sinua? - Millaisia keinoja tilanteessa voisi käyttää, etteivät kokemasi tunteet (tai muiden kokemat tunteet) haittaa liikaa vuorovaikutustanne?
Tietoa vuorovaikutuksen rakentumisesta, olemuksesta ja periaatteista erilaisissa tilanteissa ja konteksteissa	- Ymmärrän, että sanallista ja sanatonta viestintää ja vuorovaikutusta voidaan tulkita eri tavoin eri tilanteissa, konteksteissa ja/tai vuorovaikutussuhteissa - Ymmärrän, että vuorovaikutuksen tehokkuus ja tarkoituksenmukaisuus ovat tilanteisia ja kontekstisidonnaisia	- Miten tulkitset hiljaisuutta erilaisissa vuorovaikutustilanteissa? Anna käytännön esimerkkejä - Miten eri tavoin ajankäyttöön ja esimerkiksi myöhästymiseen voidaan suhtautua erilaisissa konteksteissa ja kulttuureissa? - Osaatko kuvailla, miten erilaisissa tilanteissa ja konteksteissa osaamista voidaan arvioida eri tavoin / osaaminen voi näyttäytyä erilaisena eri tilanteissa / konteksteissa? - Kuinka hyvin tunnistat, miten tilanne tai konteksti (tai kieli) muoaa vuorovaikutuksen piirteitä? Anna esimerkkejä.
Tietoa kielten moninaisuudesta ja monikielisuudesta	- Tiedän eri strategioita, joilla kykenen hallitsemaan monien kielten rinnakkaisen olemassaolon ymmärryksen saavuttamiseksi vuorovaikutustilanteessa - Tiedän, kuinka voin käyttää kielirepertuaariani hyväksi parantaakseni tiedonhakutaitojani - Olen tietoinen kielten ja kielenkäytön joustavuudesta ja dynaamisuudesta	- Millaisia erilaisia näkökulmia ja lähestymistapoja tiedät liittyen kieleen ja kieltenoppimiseen? - Miten omaa kielirepertuaaria voi hyödyntää tiedonhaussa? - Millaisia strategioita tiedät ymmärryksen saavuttamiseksi monikielisisä tilanteissa?
Tietoa kielistä ja kielten oppimisesta	- Ymmärrän, millaiset omat kielelliset ja monikieliset resurssini ovat ja miten voin niitä parantaa - Minulla on tietoa tavoista arvioida kieliosaamista	- Millaista osaamista sinulla on eri kielissä? Mitä pystyt tekemään eri kielillä ja missä tilanteissa? Kuinka monella kielellä osaat tervehtiä tai tilata ravintolassa? Entä käydä tieteellistä keskustelua? - Tunnistatko omat kieliresurssisi ja kielirepertuaaris? - Millaista kielellistä osaamista tarvitset osoittaaksesi arvostusta, /kunnioitusta, osoittaaksesi asiantuntijuutesi, jne. - Miten opit kieliä parhaiten?

TAITO		
Elementti	Osaamistavoitteet	Reflektointikysymyksiä
Joustavuus ja mukauttaminen	- Osaan sopeuttaa ja mukauttaa omaa sanallista ja sanatonta viestintääni ja vuorovaikutustani tilanteen, osallistujien ja kontekstin mukaisesti - Kykenen huomioimaan useita erilaisia näkökulmia - Kykenen prosessoimaan uutta tietoa ja reagoimaan siihen - Kykenen mukauttamaan kielenkäyttöäni joustavasti vuorovaikutuksessa ja tuomaan esiin ajatuksiani useilla tavoilla - Kykenen vaihtamaan kieltä ja viestintätyyliä tilanteen mukaan ja siten varmistamaan, että vuorovaikutus rakentaa ymmärrystä erilaisista monikielisistä ja monikulttuurisista taustoista tulevien kanssa ja mahdollistaa kaikkien osallistumisen	- Miten toimit, jos huomaat, että ette ymmärrä toisianne vuorovaikutustilanteessa? - Miten toimit, jos keskustelukumppanisi ei ymmärrä käyttämäsi kieltä? - Miten toimit, mikäli keskustelukumppanin kanssa ei löydy yhtään yhteistä kieltä? - Millaisia keinoja sinulla on mukauttaa vuorovaikutustasi muiden osallistujien ja tilanteen mukaan? - Miten mahdollistat kaikkien osallistumisen vuorovaikutustilanteessa? - Miten voit vuorovaikutustilanteessa ottaa huomioon ja sanallistaa erilaisia näkökulmia?
Tunteiden/epävarmuuden hallinta	- Epävarmuuden sieto: kykenen hyväksymään epätietoisuuden ja selkeyden puutteen ja käsittelemään sitä rakentavasti - Tunnistan ja kykenen säätämään omia tunteitani erilaisissa uusissa tilanteissa ja konteksteissa - Kykenen tukemaan toisia epävarmuutta aiheuttavissa tilanteissa, konteksteissa ja/tai vuorovaikutussuhteissa	- Miten pystyt hallitsemaan liiallista epävarmuutta ja ahdistuneisuutta uusissa tilanteissa? - Miten saat tukea muita epävarmuutta herättävissä vuorovaikutustilanteissa?
Vuorovaikutussuhteiden luomisen ja ylläpitämisen taidot	- Osaan tehdä aloitteen ja ylläpitää vuorovaikutussuhteita erilaisissa tilanteissa ja konteksteissa, eri taustoista tulevien ihmisten kanssa - Osaan kuunnella ja osoittaa kuuntelemista tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti erilaisissa konteksteissa ja tilanteissa - Kykenen argumentoimaan ja neuvottelemaan erilaisissa tilanteissa - Kykenen antamaan ja vastaanottamaan sosiaalista tukea tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti eri tilanteissa	- Miten tutustut uusiin ihmisiin? - Millaisin keinoin ylläpidät vuorovaikutussuhteitasi? - Miten osoitat kuuntelemista erilaisissa tilanteissa, konteksteissa, ja suhteissa? - Miten annat ja vastaanotat tukea erilaisissa vuorovaikutustilanteissa? - Kuvaile, millainen on hyvä neuvottelija. Mitä taitoja sinun pitäisi kehittää, jotta sinusta tulisi hyvä neuvottelija?
Omaan ja toisten vuorovaikutukseen liittyvät reflektoinnin ja analysoinnin taidot	- Kykenen ymmärtämään aiempia kokemuksiani, arvojani, normejani ja käytöstäni sekä sitä, miten ne tulevat ilmi erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, -konteksteissa ja -suhteissa - Kykenen reflektoimaan ja analysoimaan vuorovaikutukseen vaikuttavia tekijöitä - Osaan analysoida, tunnistaa ja vertailla kielellisiä elementtejä eri kielissä ja / tai monikielisessä vuorovaikutuksessa	- Miten kokemuksesi, arvosi, asenteesi, motivaatiosi ja taitosi vaikuttavat vuorovaikutukseesi? - Mainitse muutamia esimerkkejä arvoistasi, asenteestasi tai taidoistasi, jotka vaikuttavat vuorovaikutukseesi erilaisissa tilanteissa. - Miten hyvin pystyt reflektoimaan omaa vuorovaikutustasi erilaisissa tilanteissa? - Kuinka hyvin pystyt tunnistamaan tekijöitä (esim. kielelliset resurssit, tiedot, taidot, jne.) jotka vaikuttavat muiden vuorovaikutukseen? - Miten vertailet kielellisiä elementtejä ja mitä hyötyä siitä sinulle on?
Kriittisen ajattelun taidot	- Osaan olla arvottomatta/tuomitsematta - Osaan tarkastella asioita useammasta näkökulmasta kriittisesti - Osaan tarkastella kriittisesti vuorovaikutuksessa tekemiäni tulkintoja	- Kuinka hyvin pystyt kuuntelemaan ja arvostamaan erilaisia mielipiteitä ja näkemyksiä? - Kykenetkö tarkastelemaan asioita useammasta näkökulmasta? Kuinka sen teet? - Pystytkö kyseenalaistamaan omat tulkintasi vuorovaikutustilanteessa ja ottamaan niihin etäisyyttä tarkastelemalla niitä myös muista näkökulmista?
Kielitaito	- Osaan tarkastella ja arvioida miten käytetty kieli vaikuttaa tiedon, mielipiteiden, ajatusten, ideologioiden ja tietoisuuden rakentumiseen - Osaan käyttää kieltä/eri kieltä tilanteeseen ja kontekstiin sopivalla tavalla - Kykenen käyttämään kielitaitoani joustavasti vuorovaikutustilanteessa selviämiseen yhdellä kielellä (mm. uudelleen muotoilu, yksinkertaistaminen, toisto, selittäminen, kiertoilmaisut)	- Miten voit tarkastella sitä, vaikuttavatko kieli tai kielenvaihto tiedon tai mielipiteiden rakentumiseen? - Millaiset resurssit sinulla on muokata kielenkäyttöäsi tilanteeseen parhaiten sopivaksi ja voitko esimerkiksi tarpeen mukaan vaihtaa kieltä? Mitä kieltä voit tilanteessa ottaa käyttöön? - Miten voit käytännössä mukauttaa kielenkäyttöäsi tilanteeseen sopivaksi ja esimerkiksi helpottaa muiden ymmärtämistä?

Monikielisuuden taidot/Taitoa käyttää hyväksi monikielisiä resursseja	• Osaan käyttää kielellisiä resurssejani ja kielirepertuaariani joustavasti vuorovaikutustilanteen vaatimusten mukaisesti (esim. helpottamalla sanaston tai rakenteiden ymmärtämistä muotoilemalla sanomaani uudelleen helpommin ymmärrettävään muotoon tai toiselle kielelle) • Osaan joustavasti käyttää kielirepertuaariani vuorovaikutustilanteen ja kontekstin vaatimalla tavalla • Kykenen toimimaan vuorovaikutuksessa usealla kielellä ja vaihtamaan joustavasti kielestä toiseen • Osaan hyödyntää vuorovaikutusta kielirepertuaarini parantamiseksi ja monipuolistamiseksi	• Kuinka sujuvasti osaat toimia monikielisesti? • Miten voit käytännössä mukauttaa vuorovaikutustasi tilanteen mukaisesti niin, että kaikki vuorovaikutuksen osapuolet tulevat yhtä lailla huomioituiksi? • Miten osaat käyttää vuorovaikutukseen ja kielisiin liittyviä tietojasi ja taitojasi uuden oppimiseen?
---	---	---